
OBSAH

Úvod (V. Chrobok)	12
I. ANATOMIE, EMBRYOLOGIE A ZOBRAZENÍ SPÁNKOVÉ KOSTI	
1 Klinická anatomie středoušní dutiny	
(V. Chrobok, E. Šimáková, C. Northrop, A. Pollak)	16
1.1 Spánková kost.....	16
1.2 Bubínková dutina.....	20
1.3 Epitympanum	21
1.4 Mezotympanum	30
1.5 Hypotympanum	31
1.6 Protympanum	31
1.7 Zadní tympanum	31
1.8 Ostatní struktury středoušní dutiny	33
1.9 Histologie spánkové kosti	36
1.10 Fyziologická ventilace středoušní dutiny	36
1.11 Klinická aplikace znalostí anatomie a ventilace středoušní dutiny	41
2 Embryonální vývoj středoušní dutiny	
(V. Chrobok, E. Šimáková, A. Pollak)	47
2.1 Vývoj středoušní dutiny	47
2.2 Vývoj sluchové trubice	48
2.3 Vývoj bubínkové dutiny	49
2.4 Vývoj slizničních rás středoušní dutiny	50
2.5 Luminizace a pneumatizace středoušní dutiny.....	51
2.6 Vývoj stěn pneumatického systému spánkové kosti	52
3 Zobrazovací metody spánkové kosti	
(M. Navara, T. Belšan, V. Chrobok)	58
3.1 Klasická (konvenční) rentgenová vyšetření	58
3.2 Výpočetní tomografie	59
3.3 Magnetická rezonance	64
3.4 Ostatní možnosti zobrazení spánkové kosti	65

II.	DIAGNOSTIKA A TEORIE VZNIKU CHOLESTEATOMU
4	Cholesteatom
	(<i>V. Chrobok, A. Pellant, E. Šimáková, J. Mejzlik, S. Merchant</i>) 70
4.1	Definice cholesteatomu 70
4.2	Klasifikace cholesteatomu 71
4.3	Klinické dělení chronických středoušních zánětů 76
5	Zobrazovací metody cholesteatomu
	(<i>M. Navara, T. Belšan, D. Spitzer</i>) 80
5.1	CT vyšetření a cholesteatom 82
5.2	Magnetická rezonance a cholesteatom 91
5.3	Diferenciální diagnostika patologie spánkové kosti 95
5.4	Ostatní zobrazovací metody 96
6	Etiologie a patofyziologie cholesteatomu (<i>V. Chrobok, E. Šimáková</i>) 98
6.1	Cholesteatom za celistvým bubínkem 98
6.2	Cholesteatom s perforací bubínku 103
6.3	Šíření cholesteatomu a jeho vliv na okolí 109
III.	LÉČBA CHOLESTEATOMU
7	Chirurgická liečba cholesteatómu stredného ucha (<i>M. Profant</i>) 116
7.1	Anestézia a hospitalizácia pri chirurgickej liečbe cholesteatómu 117
7.2	Chirurgický prístup do zvukovodu a na spánkovú kost' pri operácii cholesteatómu 118
7.3	Chirurgický postup v spánkovej kosti v sanačnej fáze 120
7.4	Individualizácia chirurgického postupu pri riešení cholesteatómu 131
7.5	Rekonštrukčná fáza operácie 136
7.6	Revízne operácie pre cholesteatóm 142
7.7	Komplikácie chirurgickej liečby 148
8	Ošetřovatelská péče při sanačních a rekonstrukčních operacích spánkové kosti (<i>A. Pellant, J. Škvornáková, J. Mejzlik</i>) 155
8.1	Symptomatologie chronických hnisavých středoušních zánětů z pohledu ošetřovatelské péče 155
8.2	Poučení a příprava nemocného před sanačními a rekonstrukčními výkony v oblasti spánkové kosti 159

8.3	Ošetřovatelská péče o nemocné bezprostředně po operaci.....	162
8.4	Péče o nemocného v průběhu hospitalizace a následná dispenzární péče	164
8.5	Péče sestry o nástrojové a přístrojové vybavení na operačním sále a ve speciálních otologických poradnách.....	165
8.6	Ošetřovatelské diagnózy.....	166
9	Neobvyklé lokalizace cholesteatomu a jejich léčba (<i>J. Skřivan, V. Chrobok</i>)	169
9.1	Kongenitální cholesteatom lebeční dutiny	169
9.2	Kongenitální cholesteatomy se vztahem ke spánkové kosti	170
9.3	Zobrazovací vyšetření	175
9.4	Léčba	176
IV. OTOGENNÍ ZÁNĚTLIVÉ KOMPLIKACE		
10	Komplikace středoušního zánětu (<i>A. Pellant, V. Chrobok, V. Pellantová</i>)	184
10.1	Anatomické předpoklady a cesty šíření zánětu.....	186
10.2	Faktory ovlivňující šíření zánětu ze středouší.....	192
10.3	Klasifikace otogenních zánětlivých komplikací	193
10.4	Základní principy léčby otogenních komplikací.....	197
11	Otogenní zánětlivé komplikace intratemporální a v extratemporálních měkkých tkáních (<i>V. Chrobok, A. Pellant</i>).....	201
11.1	Akutní mastoiditida	201
11.2	Subperiostální absces.....	203
11.3	Obrna lícního nervu.....	204
11.4	Petrozitis	205
11.5	Píštěl labyrintu.....	207
11.6	Labyrintitida	211
11.7	Převodní a percepční nedoslychavost.....	216
12	Intrakraniální otogenní zánětlivé komplikace (<i>A. Pellant, V. Chrobok</i>)	218
12.1	Zevní ohrazená pachymeningitida, periflebitida esovitého splavu, epidurální a perisinuózní absces.....	218

12.2	Trombóza a tromboflebitida nitrolebních splavů	220
12.3	Jiné klinické jednotky a komplikace vázané na tromboflebitidu nitrolebních splavů a žil	227
12.4	Difúzní hnisavý zánět mozkových obalů	229
12.5	Subdurální empyém.....	234
12.6	Mozkový a mozečkový absces	235
12.7	Méně časté zánětlivé otogenní nitrolební komplikace	241

V. ZÁVĚR

13	Poučení pro praxi (<i>V. Chrobok, A. Pellant, M. Profant</i>)	260
13.1	Anatomie, klasifikace a etiopatogeneze cholesteatomu.....	260
13.2	Diagnostika cholesteatomu.....	261
13.3	Vyšetření spánkové kosti zobrazovacími metodami	261
13.4	Názvosloví a principy chirurgie spánkové kosti	263
13.5	Obecné zásady chirurgie spánkové kosti	266
13.6	Pooperační péče.....	269
13.7	Operace na jediném slyšícím uchu.....	270
13.8	Prevence technických chyb a iatrogenního poranění ucha	270

VI. PŘÍLOHY

Slovníček základních pojmu	(<i>J. Vodička, V. Chrobok</i>)	274
Slovníček jmen	(<i>K. Pokorný, V. Chrobok</i>)	287
Doporučená literatura	303	
Seznam tabulek	304	
Seznam obrazové dokumentace.....	305	
Seznam použitých zkratek	307	
O autorech.....	308	
Rejstřík	310	